

Reïntegratie Kwaliteit en Empowerende Strategieën

Wie langdurig, om wat voor reden dan ook, is buitengesloten van de arbeidsmarkt, heeft steeds minder kans om weer werk te vinden. Daarmee is (re)integratie een chronisch probleem. Hoe vinden we een uitweg? Equal-project REQUEST gaat op zoek naar antwoorden waarbij Empowerment centraal staat.

Regie nemen én geven

Wie (opnieuw) wil instromen in de arbeidsmarkt moet gemotiveerd zijn en actief de regie nemen. In hoeverre de instromer in staat is deze rol op zich te nemen, heeft te maken met empowerment. In een voorafgaand project (VrijBaan) was 'individuele empowerment' het centrale thema. Empowerment, of 'innerlijk leiderschap' is het gevoel controle te hebben over je eigen situatie, vertrouwen in je capaciteit om iets te bereiken en het gevoel, dat wat je wilt bereiken bij je past, dat je er zelf voor kiest.

Maar ook de omgeving speelt een belangrijke, soms zelfs cruciale, rol. De diensten, die job coaches, reïntegratieconsulenten of arbeidsdeskundigen leveren, moeten de individuele empowerment van cliënten ondersteunen. Zij dienen zelfwerkzaamheid, zelfsturing en eigen initiatief te versterken, en daarmee de motivatie te verhogen. Een 'empowerende omgeving' geeft de cliënt de regie. Het REQUEST-project gaat over het creëren van een empowerende omgeving.

Empowerment op individueel niveau

Het VrijBaanproject heeft antwoorden opgeleverd op de vragen: wat is empowerment? Kun je empowerment meten, kun je het versterken? Het resultaat van dit project is de VrijBaan Empowerment Methode. Dit is de aanpak om via meting van het individuele empowerment-niveau, de behoefte aan persoonlijkheidstraining te bepalen en vervolgens op individueel niveau aan de slag te gaan met gerichte trainingen. Deze trainingen zijn bedoeld om de deelnemer beter in staat te stellen zelf actief te zijn bij het vinden en behouden van werk. De methode omvat een vragenlijst, een handboek met 180 trainingmodules en een handleiding voor trainers.

REQUEST: Empowerende omgeving

In het REQUEST-project richten wij ons op een empowermentstimulerende en -versterkende omgeving. Zo'n 'empowerende omgeving' stimuleert iemand om de grip op zijn/haar eigen (re)integratieproces te vergroten en eigen verantwoordelijkheden te nemen. De 'empowerende omgeving' komt direct tot uiting in de kwaliteit van de interactie tussen professional en cliënt.

In het REQUESTproject staan drie vragen centraal:

- Wat bedoelen we met een empowerende omgeving?
- Welke criteria gelden daarbij en hoe meet je empowerende kwaliteit?
- In hoeverre voldoen organisaties aan deze criteria?

Praktijkgerichte aanpak

De aanpak van het REQUEST-project is direct op de praktijk gericht. Na een definitiefase en een fase waarin diverse empowerende instrumenten worden ontworpen, krijgt de empowerende omgeving gestalte in vier regionale deelprojecten. Hieraan nemen alle sleutelorganisaties van de reïntegratieketen deel: het CWI, het UWV, de reïntegratie-instellingen, belangenorganisaties, enkele gemeenten en enkele grote bedrijven. De participatie van het CWI krijgt vorm via de deelname van een onafhankelijke arbeidsadviseur in elk regionaal deelproject.

Elke organisatie stelt een empowerment-messenger aan. Deze messengers brengen, ieder binnen zijn of haar eigen organisatie, een bewustmakingsproces op gang en organiseren een *quick scan*, waarmee de empowerende kwaliteit van hun organisatie in kaart brengen. De uitkomsten van de quick scans leiden tot verbeterplannen en acties. Als eerste richten deze zich op de (empowerende) competenties en vaardigheden van professionals. Vervolgens komt de empowerende kwaliteit van de organisaties zelf, de procedures en bedrijfsprocessen, aan de orde. REQUEST-centraal levert het benodigde voorlichtingsmateriaal, verzorgt de trainingen en adviseert over de aanpak en de begeleiding.

Voor de cliënten heeft deze praktische aanpak een direct effect: ondersteuning en hulp bij het nemen van de eigen regie in het reïntegratietraject en waar nodig: training van de benodigde competenties en vaardigheden.

Projectpartners

Het REQUEST project is een initiatief van REA College Nederland. Als penvoerder naar het EQUAL/ESF agentschap treedt het Hoensbroek Centrum voor Arbeidsperspectief. Op regionaal niveau nemen de UWV's van Heerlen en Arnhem deel. Verder zitten in enkele grote bedrijven, zoals Philips Nijmegen en de Belastingdienst, en enkele gemeenten, Beverwijk en Heemskerk, in regionale netwerken.

Op centraal niveau zijn belangenorganisaties (ANGO en Programma VCP), het instituut voor Revalidatievraagstukken (iRv) en het landelijke CWI betrokken.

Internationaal werken wij samen met het project 'Job-coach' in Finland (Kiipula Revalidation Centre, Kiipula) en het project 'Training Quality' in België (Job en co, Gent).